

Operacijų (sandorių) stebėsenos vaidmuo ir atvejo analizė

Deramas kliento pažinimas ir jo svarba operacijų (sandorių) stebėsenoje

Deramo kliento pažinimo priemonės

- ♦ Kliento ir/ar įgalioto atstovo tapatybės bei asmens tapatybę patvirtinančio dokumento patvirtinimas ir verifikavimas.
- ♦ Tikrojo sąskaitos savininko nustatymas ir verifikavimas.
- ♦ Verslo santykių ar atsitiktinio sandorio tikslo supratimas.
- ♦ KYC informacijos rinkimas, jos vertinimas ir tikrinimas.
- ♦ Lėšų šaltinio ar/ir turto kilmės supratimas.
- ♦ Neigiamos informacijos, PEP ir sankcijų patikra.
- ♦ Rizikos lygio nustatymas.
- ♦ Vidinių standartų ir kontrolių laikymasis.

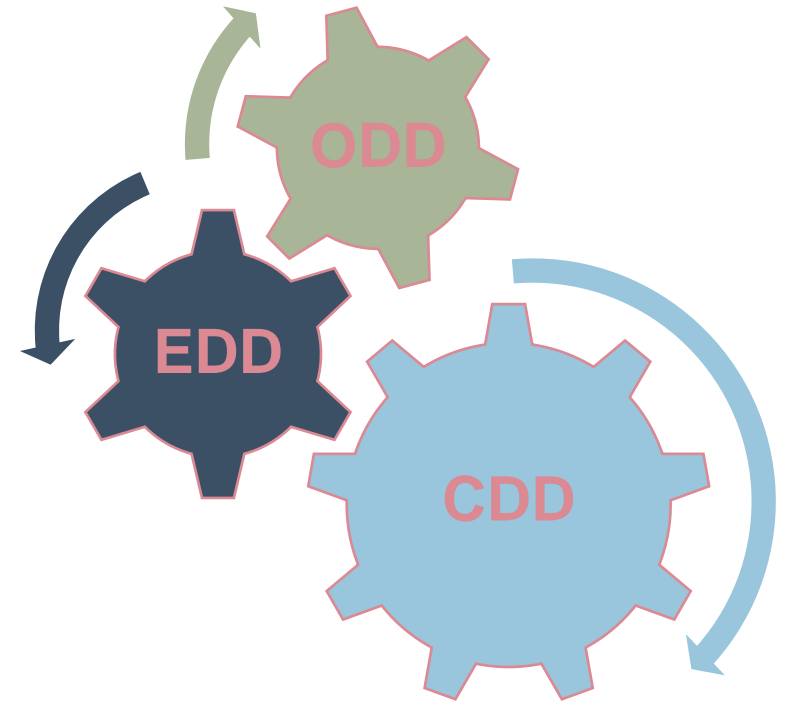
PRIEŠ
PRADEDANT
DALYKINIUS
SANTYKIUS

DALYKINIŲ
SANTYKIŲ METU

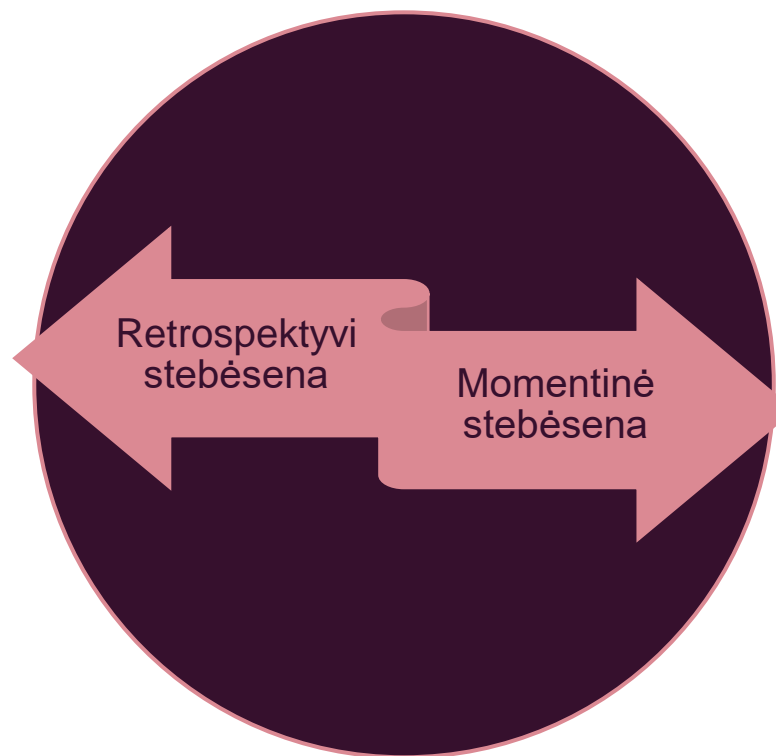

PRIEŠ
VIENKARTINES
OPERACIJAS

Stebėsenos modeliai ir jų vykdymas

- ♦ Sudaryta iš scenarijų kurie yra sudėtingesni, turi vieną ar daugiau sudedamųjų dalių.
- ♦ Skirta skirtingoms tipologijoms.
- ♦ Identifikuoja kliento nukrypimus nuo bankui deklaruotos veiklos bei pobūdžio.
- ♦ Padeda identifikuoti neįprastus ir kompleksinius sandorius.
- ♦ Identifikuoja galimas rizikas susijusias su geografinėmis ar didesnės pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos klientais.
- ♦ Vertina skirtingus produktus.
- ♦ Apima skirtingas klientų grupes.
- ♦ Sudaryta iš skirtingų tipų ir analizuoja kliento istorines operacijas.
- ♦ Operacijos peržiūrimos po jų įvykimo.

- ♦ Stebimi tarptautinių finansinių sankcijų ir kitų ribojamųjų priemonių sąrašai.
- ♦ Stebimos operacijos, neatitinkančios banko nustatyto rizikos lygio.
- ♦ Stebimos didelės vertės operacijos ir/ar atvejai kuomet klientas siekia išvengti pateikti informaciją ar dokumentus.
- ♦ Naudojami raktažodžiai ir scenarijai, skirti teroristų finansavimo atvejams nustatyti.
- ♦ Naudojami scenarijai, skirti institucijos vertinimu didžiausios pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmėms.
- ♦ Operacijos stebimos realiu laiku.

- ✓ Užtikrinti, jog laikomasi keliamų kovos su finansiniais nusikaltimais teisės reikalavimų nuostatų.
- ✓ Užtikrinti nuolatinę kliento dalykinių santykių ir atliekamų operacijų stebėseną, atlikti vidinius tyrimus, o nustačius galimus atvejus susijusius su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir kitais finansiniais nusikaltimais – pranešti apie tai teisėsaugos institucijoms.
- ✓ Nustatyti kliento operacijas/veiklą, kuri generuoja padidintą riziką institucijai.

Kaip užtikrinti operacijų (sandorių) stebėsenos efektyvų vaidmenį?

Deramas kliento pažinimas

Rizikos nustatymas

Sistemos

Nuolatinė scenarijų peržiūra

Efektyvumo įsivertinimas

Reagavimas į naujausias tendencijas ir galimas grėsmes

Procedūros koreliuojančios su stebėsenos scenarijais.

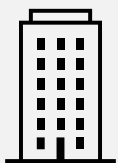

Laiku atliekamos peržiūros

Kompetencijos

Atvejo analizė (1/2)

- ♦ Krovinių gabenimas, logistika, prekyba.
- ♦ Įmonė registruota 2016 m.
- ♦ Pagal viešai prieinamus šaltinius, įmonėje registruota 0 darbuotojų.
- ♦ Akcininkai ir galutiniai naudos gavėjai – fiziniai asmenys, Lietuvos piliečiai.

- ♦ Iki 2021 metų pabaigos, operacijų judėjimas kliento sąskaitoje nebuvo intensyvus.
- ♦ Laikotarpyje 2021 11 – 2022 06 į kliento sąskaitą buvo gauta bendroje sumoje virš 600 000,00 Eur iš JAE registruotos įmonės sąskaitos Kipro banke.
- ♦ Lėšų siuntėjo veiklos sritis – telekomunikacijų ir IT įrangos tiekimas.
- ♦ Mokėjimas buvo atliktas pagal sąskaitas-faktūras už elektroninę įrangą.
- ♦ Pagal pateiktus dokumentus, prekės buvo perkamos iš Italijos ir Ispanijos įmonių, transportuojamos į Lietuvą, iš Lietuvos į Čekiją, o galutinis prekių gavėjas – Uzbekistane. Lietuvoje prekės turėjo būti sandėliuojamos.
- ♦ Klientas pateikė sąskaitas – faktūras su Italijos ir Ispanijos įmonėmis iš kurių turėjo būti perkamos prekės.
- ♦ Pateikti dokumentai nebuvo pasirašyti, skyrėsi sandorio sumos, dokumentuose buvo nurodyti tik prekių modeliai.
- ♦ Panašiu periodu klientas gavo mažesnių sumų mokėjimus iš kelių skirtingų įmonių CIS šalyse.
- ♦ Iš Uzbekistane registruotos įmonės į kliento sąskaitą buvo gauta apie 60 000,00 EUR. Mokėjimo paskirtis – išankstinis apmokėjimas.
- ♦ Gautos lėšos iš kliento sąskaitos buvo pervedamos skirtingoms įmonėms Europoje, kurios veikia IT, kompiuterių, audio, video ir susijusių paslaugų veikloje. Viešuose šaltiniuose randama informacijos apie partnerius kuriems buvo atlikti pavedimai.
- ♦ Nuo 2022 metų pradžios, klientas bendroje sumoje gavo apie 30 000,00 Eur iš privataus asmens Austrijoje pagal paskolos sutartį.

Atvejo analizė (2/2)

Įtartinumo kriterijai

- ♦ Ženklus apyvartos išaugimas.
- ♦ Įmonėje 0 darbuotojų.
- ♦ Sandoriuose dalyvauja aukštos rizikos šalys.
- ♦ Lėšų siuntėjas – JAE registruota įmonė, prekės keliauja į Uzbekistaną.
- ♦ Neaiškus ryšys tarp lėšų siuntėjo ir prekių gavėjo.
- ♦ Sudėtinga prekių logistikos grandinė (Ispanija, Italija – Lietuva – Čekija - Uzbekistanas).
- ♦ Nepateikti prekių transportavimo dokumentai patvirtinantis prekių judėjimą į Lietuvą. Pagal pateiktus dokumentus prekės iš Čekijos pristatomos į Uzbekistaną įmonėms veikiančioms importo ir statybų srityje.
- ♦ Klientas nepateikė dokumentų patvirtinančių sandėliavimo paslaugas.
- ♦ Sandoriuose neaiškus galutinis prekių gavėjas.
- ♦ Pirmas atsakymas bankui pateiktas asmens kuris nėra susijęs su įmone bei jos valdymu.
- ♦ Dokumentų teisėtumas: kliento nepasirašyti dokumentai, sumos skiriasi nuo gautų, neaiškios prekės, nenurodytas kontrakto terminas, parašai buvusio įmonės vadovo.
- ♦ Paskolos sutartis buvo sudaryta ankstesnio įmonės vadovo. Pasirašymo data 2022 vasario mėn, suma – 20 000 Eur, gražinimo terminas iki 2022 gegužės mėn. Neaiškus paskolos tikslas, neatliktas paskolos ar dalinis gražinimas iki nurodyto termino.
- ♦ Neaiški gautų lėšų iš fizinio asmens kilmė.

Pateiktas įtartinos
operacijos pranešimas su
sustabdymu

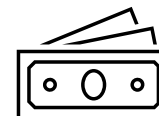
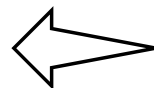
Atvejo analizė (momentinė stebėsena)

- ♦ 42 metų fizinis asmuo.
- ♦ Įmonės UAB vadovas ir 50% akcininkas.
- ♦ Įmonėje 1 darbuotojas, nėra informacijos apie deklaruotas pajamas, įmonę registruota populiariu adresu Partizanų g. 61-806, Kaunas.

Klientas

Įtartinumo kriterijai

- ♦ Kliento sąskaitas paskutiniu laikotarpiu nebuvo aktyvios.
- ♦ 2022 m. liepos mėnesį gautas 9 000 EUR mokėjimas iš Airijoje registruotos įmonės sąskaitos Bulgarijoje. Paskirtis – darbo užmokestis.
- ♦ Įmonė registruota 2021 kovo mėn. Veiklos sritis – didmeninė prekyba kitomis mašinomis ir įranga.
- ♦ Neaiškus įmonės BO.
- ♦ Pagal įmonės adresą viešuose šaltiniuose, deklaruotu adresu veikia elektroninė parduotuvė.
- ♦ Klientas bankui nurodė, kad įmonėje dirba tarptautinio verslo plėtros vadovu pagal pasirašytą kontraktą.
- ♦ Mokėjimas atliktas likus keturioms dienoms iki kontrakto sudarymo.
- ♦ Kontrakte įmonę atstovavo Indijos pilietis.
- ♦ Klientas nepateikė informacijos apie įmonės vykdomą veiklą bei jo vaidmenį ir atsakomybes.
- ♦ Neaiški gaunamų lėšų kilmė.

Perduotas įtartinos operacijos pranešimas.

Ačiū už dėmesį!